

Regionstyrelsen

Medborgarförslag – Köttbullar och makaroner till alla skolbarn varje dag

Förslag till beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag gällande köttbullar och makaroner till alla skolbarn varje dag har inkommit till Regionstyrelseförvaltningen. Regionstyrelseförvaltningen har svarat på detta medborgarförslag.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag gällande köttbullar och makaroner till alla skolbarn varje dag har inkommit till Regionstyrelseförvaltningen. Medborgarförslaget lyfter Bollnäs kommuns förslag att servera köttbullar och makaroner varje dag som ett tredje alternativ till övriga menyn i skolan. Vidare står i förslaget att det skulle betyda att alla barn/ungdomar får en avsevärt större möjlighet att äta sig mätta alla skoldagar, trygga i att veta att det alltid finns en maträtt som man vet vad det är samt förhoppningsvis även våga börja kombinera olika maträtter för att uppnå det viktigaste - att bli mätta.

Utgångspunkt är följande lagar, riktlinjer och policy;

- Region Gotlands Mat och måltidspolicy, fastställd av Regionstyrelsen.
- De nordiska näringsrekommendationerna (NNR).
- Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i skolan –förskoleklass, grundskola, gymnasieskola och fritidshem.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen, avdelning Måltid, beskriver nedan styrning, hur erbjudandet gällande flera alternativ i skolrestaurangerna ser ut idag samt beskriver Livsmedelsverkets rekommendationer för arbete med barns utveckling av smakpreferens.

Avdelning Måltid arbetar utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer och Nordiska näringsrekommendationer som baseras på den senaste aktuella forskning kring mat och hälsa. För att täcka barns näringsbehov behövs en varierad meny.

Att barn lär sig att äta varierat anses som en av de viktigaste faktorerna för hälsosamma matvanor som vuxen. Det står bland annat beskrivet i Livsmedelsverkets Nationella riktlinjer för måltider i skolan; ”bra mat i skolan är mat som eleverna lockas av och tycker om, men som också utmanar deras smaker och preferenser. Preferenser kan ändras fram och tillbaka under uppväxttiden och de flesta barn har en naturlig skepsis mot nya maträtter, livsmedel och smaker. Det är under barndomen vi har goda möjligheter att bredda och utveckla våra smakpreferenser”. Skolan har därför en viktig roll att erbjuda möjligheten att testa på olika slags måltider.

Återkoppling från våra matgäster samt vårdnadshavare och anhöriga på olika nivåer är av stor vikt i utvecklingsarbetet kring måltiderna. Idag erbjuds minst ett till två alternativ, varav ett vegetariskt. Det förekommer ofta att mat som har kunnat tas tillvara från tidigare serveringar erbjuds som ytterligare alternativ. Vid behov av anpassade måltider, erbjuds även en anpassad måltidsmeny med några utvalda rätter. Råkostbordet innehåller minst fem stycken, ofta fler, olika råkostalternativ med fiberrika grönsaker och rotfrukter, baljväxter, salladsgrönsaker eller frukt varje dag samt dressing eller salladssås. Ofta kompletteras råkostbordet även med kalla smårätter innehållande pasta eller gryn och röror. Till lunchen erbjuds vatten, mjölk eller vegetabilisk dryck, knäckebröd och smörgåsfett. Avdelning Måltid följer andra kommuners utvecklingsarbeten gällande förstärka utbud och valmöjligheter i skolmåltiderna. Bevakning av Bollnäs koncept och liknande lösningar är en del i det arbetet.

Det har inte gjorts någon långsiktig utvärdering av Bollnäs koncept, som påbörjades under höstterminen 2023 och det är därför för tidigt att säga om det finns nackdelar med konceptet. Det finns farhågor att elever som annars skulle testa olika maträtter istället äter ensidigt. Även hur ett sådant koncept påverkar andelen specialkost måste tas hänsyn till. Region Gotland arbetar med att minska andelen svinn och med medborgarförslaget så finns det en risk för ökat svinn. Det finns heller inte tillräckligt underlag för vilka effekter, positiva eller negativa, konceptet ger ekonomiskt.

Utifrån ovan aspekter föreslår Regionstyrelseförvaltningen att invänta en mer långsiktig utvärdering av konceptet från Bollnäs kommun.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-07

Medborgarförslag 2023-1810

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Sofie Leksäther
Tf. Avdelningschef

Skickas till

Barn- och utbildningsnämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Regionstyrelseförvaltningen